

FOV - Frågor Om Våld till barn, ungdomar och vuxna och andra mätinstrument

En jämförande analys

Solveig Lövestad
PHD Medical Science

© VKV 2020

Text: VKV - Västra Götalandsregionens
kompetenscentrum om våld i nära relationer
Detta verk skyddas av lagen om upphovsrätt
och får endast kopieras för personligt bruk.

Innehåll

Inledning	2
1. Frågor om våld till vuxna (FOV) i relation till andra mätinstrument där frågor om våld har ställts till vuxna	3
FOV i relation till WHO:s frågeformulär om våld i nära relationer samt CTS	3
Validerade screeninginstrument som använts inom hälso-och sjukvården för att ställa frågor om våld till vuxna	3
Referenser	9
2. Frågor om våld till ungdomar (FOV unga) och barn (FOV A+B) i relation till andra instrument där frågor om utsatthet för övergrepp har riktats till barn och ungdomar	10
Bakgrund	10
Frågor Om Våld till Unga (FOV unga) och barn (FOV-A+B)	11
Syfte	12
Metod	12
Inklusionskriterier:	13
Exklusionskriterier	13
Resultat	13
Referenser	31
Bilaga 1. Frågor Om Våld till vuxna (FOV)	35
Bilaga 2. Frågor Om Våld till Unga (FOV unga). Ålder 13-18 år	36
Bilaga 3. Frågor Om Våld till barn (FOV- Frågemodell A+B)	37

Inledning

Regionfullmäktige i Västra Götalandsregionen har fattat beslut om att all hälso- och sjukvårdspersonal som gör någon form av hälso- och sjukvårdsbedömning i mötet med patienter ska gå en metodutbildning i att ställa rutinmässiga frågor om våld. VKV har i uppdrag att utbilda, initiera och stödja metodutveckling och samverkan mellan olika vårdgivare/verksamheter inom hälso- och sjukvården samt tandvården som finansieras av VG-regionen.

VKV har sedan 2013 arbetat med att utveckla frågeformuläret FOV- frågor om våld. Genom nära samarbete med verksamheter inom hälso- och sjukvården i Västra Götalandsregionen har frågeformuläret utvärderats och utvecklats.

Målet har varit att utveckla ett frågeformulär som kan användas kliniskt och i VKVs forskningsprojekt. För de kliniska verksamheterna har det varit viktigt att FOV är lätthanterligt, och inte för omfattande. Samtidigt är det viktigt att frågeformulär som används för att identifiera erfarenhet av våld är tillförlitligt. I rapporten jämförs FOV med andra mätinstrument för att identifiera utsatthet för våld bland vuxna såväl som barn och ungdomar.

Forskning har visat att frågeformulär som enbart fokuserar på frågor om våld identifierar utsatthet i större grad än om frågor om våld innefattas mer generellt i frågeformulär. Dessutom är det viktigt att våldet beskrivs och exemplifieras i frågorna. Det är inte ovanligt att våldet har normaliserats eller att den som besvarar frågor om våld inte tidigare reflekterat över sina erfarenheter som erfarenheter av våld.

Göteborg 2020-08-12

Carina Eliason

Områdeschef

Karin Örmon

Forskningsledare

1. Frågor om våld till vuxna (FOV) i relation till andra mätinstrument där frågor om våld har ställts till vuxna.

FOV i relation till WHO:s frågeformulär om våld i nära relationer samt CTS

Frågor om våld till vuxna (FOV) är baserat på Världshälsoorganisationens (WHO) frågeformulär Women's Health and Life experiences, vilket är ett validerat instrument som har använts i populationsbaserade studier för att ställa frågor till vuxna män och kvinnor om utsatthet för våld (1-4). FOV-vuxen återges i sin helhet i bilaga 1. WHOS: frågeformulär innehåller en rad olika frågor som täcker utsatthet för psykologiskt, fysiskt och sexuellt våld samt kontrollerande beteende som utövats av en nuvarande eller tidigare partner (4). I tabell 1 tas endast med de frågor som liknar de frågor som finns med i FOV. I WHO:s frågeformulär finns frågor med som gäller utsatthet för våld av någon annan än en nuvarande partner men som inte nödvändigtvis är en närstående ("anyone other"). Vidare finns frågor om respondenten utsatt sin partner för våld, antingen i självförsvar eller utan att det var i självförsvar. Det finns också en fråga om respondentens barn har bevittnat det våld som respondenten utsatts för, samt om respondenten bevittnat våld mot sin mor när respondenten var barn. WHO:s frågeformulär bygger bland annat på Conflict Tactics Scale (CTS) men är även baserat på den kritik som framkommit gällande användningen av CTS.¹

Då WHO:s frågeformulär delvis bygger på CTS, och FOV i sin tur bygger på WHO:s frågeformulär, görs här en kort genomgång även av CTS. CTS har använts och validerats på vuxna män och kvinnor i många olika länder världen över (5). Varje fråga i CTS ställs i par, dvs. om respondenten har utsatts för olika former av våld av sin partner och om respondenten har utövat samma form av våld mot sin partner. I CTS finns frågor om utsatthet för psykiskt, fysiskt och sexuellt våld men inga frågor om respondentens barn bevittnat våld, eller om respondenten själv bevittnade våld i barndomen. Det finns inte heller några frågor om kontrollerande beteende. Det finns flera versioner av CTS och den version som finns med i tabell 1 är den reviderade versionen av CTS som kallas the Revised Conflict Tactics Scale (CTS2)(5). De frågor i CTS2 som inkluderats i tabell 1 är de frågor som liknar frågorna som finns med i FOV.

Validerade screeninginstrument som använts inom hälso-och sjukvården för att ställa frågor om våld till vuxna

Det finns en rad olika validerade mätinstrument som använts på global nivå för att ställa frågor om våld till vuxna män och kvinnor som uppsöker hälso-och sjukvården. En systematisk litteraturoversikt från 2009 visade att några av de mest använda instrumenten i denna kontext var Hurt, Insult, Threaten and Scream (HITS), The Woman Abuse Screening Tool/Woman Abuse Screening Tool-Short Form (WAST/WAST-SF), the Partner Violence Screen (PVS) och the Abuse Assessment Screen (AAS) (6).

HITS

HITS utvecklades ursprungligen för att användas inom primärvården men har därefter även använts i akutsjukvård (6). HITS består av fyra frågor, varav tre frågor är av psykologisk karaktär och en ställer frågan om respondenten har blivit utsatt för fysisk skada av sin partner (Tabell 2). Det finns fem svarsalternativ att välja mellan: aldrig, sällan, ibland, ganska ofta och ofta (6). Instrumentet har testats även på män (6).

¹ För en vidare fördjupning av kritiken mot CTS rekommenderas Dobash, R. *Women's Violence to Men in Intimate Relationships* (2004) och Kimmel, M. "Gender Symmetry" in *Domestic Violence: A Substantive and Methodological Research Review* (2002)

WAST

Precis som HITS har WAST ursprungligen utvecklats för användning inom primärvården och därefter även använts inom akutvården. WAST har testats på både män och kvinnor och består av åtta frågor, varav tre berör utsatthet för psykiskt våld, två berör utsatthet för fysiskt våld och en fråga handlar om utsatthet för sexuellt våld (6) (Tabell 2). Svartalternativen består av följande alternativ: ofta, ibland och aldrig. Det finns även två frågor som inte är inkluderade i tabell 2, och som är mer generellt formulerade: *"In general, how would you describe your relationship- a lot of tension, some tension, no tension?"* och *"Do you and your partner work out arguments with great difficulty, some difficulty or no difficulty?"* Den korta versionen av WAST består av endast dessa två frågor (6).

PVS

PVS innehåller tre frågor där två är mer av psykologisk karaktär eftersom den utsatta respondenten får frågan om en nuvarande eller tidigare partner får respondenten att känna sig otrygg/rädd (Tabell 2). Ytterligare en fråga handlar om respondenten blivit fysiskt utsatt av "någon" under det senaste året. Denna fråga följs av en fråga som specificerar förövaren (6). PVS har utvecklats för att användas inom akutsjukvården och har validerats på både män och kvinnor (6).

AAS

AAS skapades för att identifiera utsatthet för våld bland gravida kvinnor och består av fem frågor som täcker in utsatthet för psykiskt, fysiskt och sexuellt våld (Tabell 2). I tre utav frågorna finns möjlighet att specificera förövare (man, ex-man, pojkvän, främling, annan person, flera olika alternativ). Instrumentet har använts och testats framförallt i grupper av gravida kvinnor med låg inkomst (6).

FOV i relation till ovanstående screeninginstrument

Eftersom det finns en ganska stor variation gällande hur frågorna i olika screeninginstrument är formulerade, är det svårt att göra en direkt jämförelse mellan FOV och andra screeninginstrument. I det stora hela kan sägas att den största skillnaden mellan FOV och övriga screeninginstrument i tabell 2, är att de andra instrumenten inte har någon fråga om respondenten har bevittnat våld av en närstående eller om respondenten själv har utsatt någon annan för våld. Övriga screeninginstrument har inte heller någon fråga om respondenten bott ihop med barn som utsatts för någon form av våld.

Nästan alla inkluderade instrument är antingen fokuserade på frågor där förövaren är en nuvarande eller tidigare partner (HITS, WAST, PVS), eller frågor där det finns möjlighet att specificera förövaren (PVS). I likhet med FOV finns i PVS och AAS frågor kring förövare av mer allmän karaktär: *"[...] or someone else"*, *"[...] otherwise hurt by someone in the past year"*. I likhet med FOV har de inkluderade instrumenten relativt få frågor och ingen av de inkluderade screeninginstrument i tabell 2 har fler än åtta frågor. WAST är den som med sina åtta frågor består av flest antal frågor. FOV har i likhet med WAT och AAS med en specifik fråga om utsatthet för sexuellt våld vilket kan ses som en fördel då utsatthet för sexuellt våld är vanligt förekommande i nära relationer, särskilt bland kvinnor (4).

Tabell 1. FOV och liknande frågor om utsatthet för våld bland vuxna som finns med i WHO:s frågeformulär och CTS2

FOV-vuxna	WHO	CTS2
<i>Våld i nära relationer påverkar hur du mår både fysiskt och psykiskt, därför frågar vi. Det påverkar även dina barns fysiska och psykiska hälsa. Barn har rätt att växa upp utan våld. Våld kan vara att du blir utsatt själv eller ser någon annan bli utsatt. Du kan få stöd om du varit utsatt för våld eller om du sett eller hört våld mot en närstående under din uppväxt. Du kan även få stöd om du själv utsatt någon annan för våld.</i>	<i>Tell me if your current husband/partner, or any other partner has ever done the following things to you...</i>	<i>[...]. This is a list of things that might happen when you have differences. Please circle how many times your partner did them in the past year.</i>
1) Har du blivit hotad, kontrollerad, förnedrad, trakasserad eller likande av en närstående?	Insulted you or made you feel bad about yourself?	My partner insulted or swore at me
	Belittled or humiliated you in front of other people?	I called my partner fat or ugly
	Threatened to hurt you or someone you care about?	My partner threatened to hit or throw something at me
		My partner use a knife or gun on me
	<i>Kontrollerande beteende motsvaras av 7 olika frågor i enkäten</i>	
2) Har du blivit fasthållen, knuffad, slagen, sparkad eller skadad på något annat sätt av en närstående?	Hit you with his fist or with something else that could hurt you?	My partner threw something at me that could hurt.
	Kicked dragged you or beaten you up?	My partner beat me up My partner kicked me My partner grabbed me
	Pushed or shoved you?	My partner pushed or shoved me?
		My partner punched or hit me with something that could hurt

3) Har du känt dig pressad eller tvingad till sexuella handlingar av en närstående?	Did you ever have sexual intercourse you did not want to because you were afraid of what he might do?	My partner used sex to make me have sex
	Did he ever force you to do something sexual that you found degrading or humiliating?	My partner used force to make me have oral or anal sex
	Physically forced you to have sexual intercourse when you did not want to?	My partner used force to make me have sex
4) Har du blivit utsatt för våld av någon som inte är en närstående, enligt fråga 1-3?	Has anyone other than your partner/husband ever beaten or physically mistreated you in any way. If yes, who did this to you? (<i>Därefter följer 13 olika svarsalternativ</i>).	<i>Finns inte med frågor om våldsutsatthet av någon annan än partner</i>
	Has anyone other than your partner/husband ever forced you to have sex or to perform a sexual act when you did not want to? (<i>Därefter följer 13 olika svarsalternativ</i>).	
5) Har du under din uppväxt sett eller hört en närstående bli utsatt för våld enligt fråga 1-3	When you were a child, was your mother hit by your father (or her husband or boyfriend)?	<i>Finns inte med.</i>
	As a child, did you see or hear this violence?	
6) Har du själv som vuxen utsatt någon annan för våld enligt fråga 1-3	During the times that you were hit, did you ever fight back physically?	<i>För alla frågor om utsatthet för våld finns motsvarande fråga för om respondenten utsatt sin partner för samma typ av våld</i>
	Have you ever hit or physically mistreated your husband/partner when he was not hitting or physically mistreating you?	
7) Har barn som du bor med eller har bott med utsatts för våld enligt frågorna 1-3	For any of these incidents of physical violence (<i>refererar till en annan fråga gällande i vilka situationer våldet skett</i>), were your children present or did they overhear you being beaten?	<i>Finns inte med.</i>

Tabell 2. FOV och liknande frågor om utsatthet för våld bland vuxna som finns med i andra screeninginstrument som använts inom hälso-och sjukvården

FOV-vuxen	HITS	WAST	PVS	AAS
	<i>How often does your partner</i>			
1) Har du blivit hotad, kontrollerad, förnedrad, trakasserad eller likande av en närstående?	Insult you or talk down to you?	Do you ever feel frightened by what your partner says or does?	Do you feel safe in your current relationship?	Have you ever been emotionally or physically abused by your partner or someone important to you?
	Threatened you with harm?	Has your partner ever abused you emotionally?	Is there a partner from a previous relationship who is making you feel unsafe now?	Are you afraid of your partner or anyone you listed above?
	Scream or curse at you?	Do arguments ever result in you feeling down or bad about yourself?		
2) Har du blivit fasthållen, knuffad, slagen, sparkad eller skadad på något annat sätt av en närstående?	Physically hurt you?	Has your partner ever abused you physically?	Have you been hit, kicked, punched, or otherwise hurt by someone in the past year? If so by whom	Within the last year, have you been hit, slapped kicked, or otherwise physically hurt by someone? If yes, by whom
		Do arguments ever result in hitting, kicking, or pushing?		Since you have been pregnant, have you been hit, slapped, kicked or otherwise physically hurt by someone? If yes, by whom? How many times and where?
3) Har du känt dig pressad eller tvingad till sexuella handlingar av en närstående?	<i>Finns inte med</i>	Has your partner ever abused you sexually?	<i>Finns inte med</i>	In the last year, has anyone forced you to have sexual activities? If so, whom? How many times?

4) Har du blivit utsatt för våld av någon som inte är en närstående, enligt fråga 1-3?	<i>Finns inte med</i>	<i>Finns inte med</i>	<i>Finns inte med</i>	<i>Se ovanstående frågor</i>
5) Har du under din uppväxt sett eller hört en närstående bli utsatt för våld enligt fråga 1-3	<i>Finns inte med</i>	<i>Finns inte med</i>	<i>Finns inte med</i>	<i>Finns inte med</i>
6) Har du själv som vuxen utsatt någon annan för våld enligt fråga 1-3	<i>Finns inte med</i>	<i>Finns inte med</i>	<i>Finns inte med</i>	<i>Finns inte med</i>
7) Har barn som du bor med eller har bott med utsatts för våld enligt frågorna 1-3	<i>Finns inte med</i>	<i>Finns inte med</i>	<i>Finns inte med</i>	<i>Finns inte med</i>

Referenser

- (1) Nybergh L, Taft C and Krantz G. Psychometric properties of the WHO Violence Against Women instrument in a male population-based sample in Sweden. *BMJ Open* 2012; 2 2012/11/29. DOI: 10.1136/bmjopen-2012-002055.
- (2) Nybergh L, Taft C and Krantz G. Psychometric properties of the WHO Violence Against Women instrument in a female population-based sample in Sweden: a cross-sectional survey. *BMJ Open* 2013; 3: e002053. DOI: 10.1136/bmjopen-2012-002053.
- (3) Wendt E and Svensson J. *Nu har vi kommit över tröskeln-Utvärdering av ett projekt kring att fråga rutinmässigt om våld inom hälso- och sjukvården*. 2018. VKV- Västra Götalandsregionens kompetenscentrum om våld i nära relationer.
- (4) Garcia-Moreno C, Jansen HA, Ellsberg M, et al. WHO-Multy-country Study on Women's Health and Domestic Violence against women. Initial results on prevalence, health outcomes and women's responses. 2005.
- (5) Straus MA, Hamby SL, Boney-Mccoy S, et al. The Revised Conflict Tactics Scales (CTS2): Development and Preliminary Psychometric Data. *Journal of Family Issues* 1996; 17: 283-316. DOI: 10.1177/019251396017003001.
- (6) Rabin RF, Jennings JM, Campbell JC, et al. Intimate Partner Violence Screening Tools: A Systematic Review. *American Journal of Preventive Medicine* 2009; 36: 439-445.e434. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.amepre.2009.01.024>.

2. Frågor om våld till ungdomar (FOV unga) och barn (FOV A+B) i relation till andra instrument där frågor om utsatthet för övergrepp har riktats till barn och ungdomar

Bakgrund

Våld mot barn är ett brott och ett betydande folkhälsoproblem som förekommer över hela världen (1). Statistik från Brottsförebyggande Rådet (BRÅ) visar att det 2019 gjordes sammanlagt 25 500 anmälningar om misshandel mot barn upp till 18 år (2). Trots att många yrkesgrupper har en skyldighet att anmäla övergrepp mot barn, är det endast en liten del av alla misstänkta fall som anmäls och därför finns ett stort mörkertal. I FN:s konvention om barnets rättigheter (Artikel 19) definieras våld mot barn som alla former av fysiska, psykiska, sexuella skador eller övergrepp samt utnyttjande, vanvård eller annan försumlig behandling (3). Övergrepp och våld mot barn innefattar även allvarliga relationsproblem relaterade till familjen, hot om våld och bevitnande av våld i hemmet. Övergrepp kan också innebära hot, våld och övergrepp från jämnåriga (4). Begreppet omsorgssvikt brukar används för att beskriva när barns fysiska, psykiska utveckling och hälsa riskeras på grund av föräldrars bristande omsorgsförmåga (4). Bristande omsorgsförmåga kan innebära att föräldrarna negligerar barnets basala behov samt att föräldrarna är avvisande och likgiltiga gentemot barnet. Omsorgssvikt kan innefatta allt i från okänsligt, kärlekslöst bemötande, nedvärderande omdömen och nedbrytande behandling, till grovt fysiskt våld och övergrepp (4). Barn som själva utsätts för våld och övergrepp eller bevittnar våld mot en förälder eller omsorgsperson, riskerar att utveckla allvarliga psykiska, fysiska skador och symptom, både på kort- och lång sikt. Forskning pekar på att utsatthet för våld och övergrepp i barndomen ökar risken för fysiska skador men även en mängd olika psykiska och neurologiska problem så som försenad kognitiv utveckling, beteendeproblem, posttraumatisk stress, sömnsvårigheter samt sämre prestationer i skolan och frånvaro/avhopp från skolan (1, 5). Enligt FN:s barnkonvention artikel 19, har varje barn rätt att skyddas mot alla former av våld och försumlig behandling. I artikel 19 framgår tydligt att konventionsstaterna skall:

”... vidta alla lämpliga lagstiftningsåtgärder, administrativa, sociala och utbildningsmässiga åtgärder för att skydda barnet mot alla former av fysiskt eller psykiskt våld, skada eller övergrepp, vanvård eller försumlig behandling, misshandel eller utnyttjande, inklusive sexuella övergrepp, medan barnet är i föräldrarnas eller den ena förälderns, vårdnadshavarens eller annan persons vård” (3).

Vidare framgår att skyddsåtgärder bör innefatta effektiva åtgärder i form av:

”... identifiering, rapportering, remittering, undersökning, behandling och uppföljning av fall av ovan beskrivna sätt att behandla barn illa och, där så är lämpligt, förfaranden för rättsligt ingripande.” (3)

I den svenska Hälso- och sjukvårdslagen (Kap 3, 1§) framgår att målet med hälso- och sjukvården är en god hälsa på lika villkor för hela befolkningen. Vidare framgår att hälso- och sjukvården ska bedrivas så att kraven på en god vård uppfylls, vilket bland annat innebär att tillgodose patientens behov av trygghet, kontinuitet och säkerhet (Kap 5, 1§)(6). En förutsättning för att kunna erbjuda våldsutsatta barn en god vård, trygghet och säkerhet, är att de utsatta barnen identifieras i ett tidigt skede. Tidig

identifiering av våldsutsatta barn, samt ett bra bemötande av hälso- och sjukvårdspersonalen är nödvändiga faktorer för att kunna förebygga och minska risken för framtida ohälsa. Enligt artikel 12 i barnkonventionen, skall barn ges rätten att fritt uttrycka sina åsikter i frågor som rör barnet med hänsyn till dess ålder och mognad. Barnet skall därmed ges möjlighet att höras, antingen direkt eller genom en företrädare (3). Att ställa frågor till barn om utsatthet för våld och övergrepp, kan ge fler av de utsatta barnen möjlighet att höras och uttrycka sig i enlighet med barnkonventionen (7). Tidigare forskning har visat att barn som inte får några frågor om våldsutsatthet eller frågor om hur de mår, är mindre benägna att berätta om sin utsatthet än barn som får denna typ av frågor (8). En tidigare litteraturstudie visar att identifieringen av våldsutsatta barn inom hälso- och sjukvården främst sker genom direkta observationer av fysiska skador och/eller genom att hälso- och sjukvårdspersonalen använder sig av olika checklistor (screeninginstrument) där de noterar egna observationer, exempelvis om föräldrarnas interaktion med barnet är välfungerande, eller om det finns uteblivna hälsokontroller utan att föräldrarna har angett en rimlig orsak (9). En av bristerna som har lyfts fram är att identifiering av våldsutsatta barn inom hälso- och sjukvården oftast sker sporadiskt och att det saknas screeninginstrument som identifierar barns utsatthet för olika typer av våld, däribland psykologiska övergrepp (5).

Frågor Om Våld till Unga (FOV unga) och barn (FOV-A+B)

Västra Götalandsregionens kompetenscentrum om våld i nära relationer (VKV), genomförde tillsammans med Barnavårdscentraler (BVC), rehabiliteringsmottagningar för vuxna, tvärprofessionella bedömningsteam, vårdcentraler samt en rehabiliteringsmottagning för barn, ett projekt i syfte att ställa rutinmässiga frågor om våld till vuxna (10). Inom ramen för detta projekt utvecklades frågeformuläret Frågor Om Våld (FOV) som numera innehåller sju frågor (Bilaga 1). FOV är baserat på Världshälsoorganisationens (WHO) frågeformulär Women's Health and Life experiences, vilket är ett validerat instrument som har använts för att ställa frågor till vuxna män och kvinnor om utsatthet för våld (10-12). FOV har fram till nu inte validerats i någon studie. Utifrån FOV har det därefter utvecklats två olika frågeformulär: Frågor om Våld till Unga (FOV unga) (Bilaga 2) och Frågor Om Våld till barn (FOV-A+B) (Bilaga 3). Syftet med formulären är att identifiera barn och ungdomars självrapporterade utsatthet för våld och övergrepp.

FOV unga riktar sig till barn och ungdomar mellan 13 till 18 år men har även använts på olika ungdomsmottagningar på unga vuxna upp till 24 år. FOV unga innehåller sju frågor som till stor del liknar frågorna i frågeformuläret som används vid frågor till vuxna (FOV). En av frågorna handlar om olika psykiska övergrepp så som att bli förnedrad, hotad och trakasserad. Frågan om fysiska övergrepp handlar om att bli knuffad, slagen sparkad eller skadad på annat sätt (ordet "fasthållen" som finns med i vuxenformuläret finns inte med här). Vidare finns precis som i vuxenformuläret en fråga om att känna press att delta i- eller se på sexuella handlingar. Det som skiljer FOV unga från FOV är främst två frågor: om barnet/ungdomen varit med om en obehaglig händelse på internet och ytterligare en fråga om barnet/ungdomen utsatts för olika former av sexuella kränkningar. Precis som i FOV för vuxna, finns det i FOV unga en fråga om ungdomen utsatt någon annan för våld.

FOV-Barn bygger på FOV unga och delas upp i A och B där FOV-A används för att ställa frågor till barn mellan 4 till 8 år, medan FOV-B används för att ställa frågor till barn mellan 9 till 12 år. Till båda versionerna finns bildstöd för att underlätta för barnet att tolka de olika frågorna. FOV-A består sammanlagt av fem frågor om bevitnande och utsatthet för olika former av våld och övergrepp. Det finns två frågor som ställs om barnet har bevittnat en närståendes utsatthet för fysiskt eller psykiskt våld. Vidare finns en fråga om barnet utsatts för fysiska övergrepp, en fråga om utsatthet för sexuella övergrepp och en fråga om utsatthet för psykiska övergrepp. Frågorna i FOV-B består i princip av

samma fem frågor men har till skillnad från FOV-A ytterligare en fråga om utsatthet via mobil, dator eller surfplatta. I övrigt finns i FOV-B endast vissa skillnader jämfört med FOV-A i form av tillägg och ordval gällande fråga ett, fyra och fem. I båda versionerna finns en ritad bild till varje fråga.

I likhet med FOV, har FOV unga och FOV-A+B inte validerats. Med anledning av detta fanns ett behov av att få en överblick över olika mätinstrument där frågor om våldsutsatthet ställts direkt till barn och ungdomar. Det behövdes mer kunskap om vilken typ av frågor som ställts, om frågorna använts för att identifiera våldsutsatta barn och ungdomar inom hälso-och sjukvården och om det fanns instrument där frågor om våldsutsatthet hade ställts till yngre barn. Sammantaget sågs ett behov av att se över vilka frågor som andra instrument har och som FOV unga och FOV-A+B eventuellt saknar. Dessa behov ligger till grund för denna kartläggande studie om olika instrument där frågor om våldsutsatthet har ställts till barn och ungdomar. I denna kartläggande studie kommer fokus att ligga på FOV unga där en jämförelse mellan FOV unga och andra instrument görs.

Syfte

Den kartläggande litteraturöversiktens syfte är att få en överblick över olika mätinstrument som använts för att ställa frågor till barn och ungdomar om utsatthet för olika övergrepp, samt att ställa FOV unga i relation till dessa instrument och se vilken typ av frågor som FOV unga eventuellt saknar.

Följande frågeställningar har legat till grund för litteraturöversikten

- Vilka mätinstrument finns där frågor om våldsutsatthet har ställts till barn och ungdomar?
- Vilka former av våld förekommer i de olika mätinstrumenten?
- Vilka åldersgrupper inkluderas i de olika studierna där barn och ungdomar frågats om våldsutsatthet?
- I vilken typ av studie har mätinstrumenten använts?
- Vad finns det för skillnader och likheter mellan FOV unga/ A+B och andra instrument gällande frågor om övergrepp mot barn?

Metod

I denna rapport har en kartläggning av ämnesområdet gjorts, vilket innebär att syftet varit att beskriva vilka instrument som finns i befintlig forskning där frågor om våld har ställts till barn och ungdomar. Då kartläggningen inte varit systematisk, utan snarare varit av en friare karaktär, har ingen specifik metod använts. Relevansbedömning har gjorts genom att inkludera studier som besvarat frågeställningarna och efter sökningar i olika databaser, har innehåll gällrats utifrån titel/abstract och fulltext. Då denna kartläggning endast syftar till att beskriva befintliga instrument och exempelvis inte redogöra för riskerna med att exponeras för våld, har ingen formell metod av kvalitetsgranskning använts. Sökord med relevanta synonymer knöts samman med de booleska operatorerna "OR" och "AND". Sökningar gjordes i databaserna Scopus och Pubmed. Utöver sökningarna i databaserna identifierades ett antal studier via referenser i inkluderade studier och/eller andra publikationer. Sökningarna begränsades med följande inklusions- och exklusionskriterier för att hitta relevanta artiklar och uppnå syftet med kartläggningen

Inklusionskriterier:

- Artiklar som genomgått peer-review och publicerats i vetenskaplig tidskrift
- Artiklar som inkluderade barn och ungdomar under 18 år
- Mätinstrument där frågor om våld ställts direkt till barn
- Mätinstrument som framkom i inkluderade artiklar och/eller kunde erhållas gratis via hemsidor.
- Artiklar som genomgått peer review

Exklusionskriterier

- Grå litteratur
- Studier där frågor om våld inte ställts direkt till barn/ungdomar
- Studier där endast vuxna ingick

Resultat

I resultatdelen presenteras först de mätinstrument som inkluderats där frågor om utsatthet för övergrepp har ställts direkt till barn och ungdomar. I samband med detta görs en kort redovisning av de länder där studierna har genomförts, de åldersgrupper som är inkluderade samt vilken typ av studiedesign som har använts. Efter en genomgång av inkluderade mätinstrument görs en genomgång av FOV unga i förhållande till de olika instrumenten.

Vilka mätinstrument finns där frågor om utsatthet för övergrepp har ställts direkt till barn och ungdomar?

I översikten ingår 26 artiklar (13-38) som använt sig av mätinstrument där frågor om utsatthet för olika övergrepp ställts direkt till barnen, antingen genom intervjuer eller genom enkäter (Tabell 1). I alla inkluderade studier har barnen svarat på frågor om utsatthet för övergrepp, oavsett om föräldrar också svarat på frågor i samma studie. Sammanlagt finns sex olika mätinstrument i de 26 inkluderade artiklarna. Vissa mätinstrument kan förekomma i flera av artiklarna och vara utformade i olika versioner, medan andra mätinstrument endast finns med i en av artiklarna. Nedan presenteras de mätinstrument som finns med i denna kartläggning

Conflict Tactics Scale (CTS)

I sex utav de inkluderade artiklarna (23, 25, 34-37) har någon form av Conflict Tactics Scale (CTS) använts. De inkluderade studierna baserade på CTS har genomförts i USA (23, 36), Finland (25), Tyskland (34), Surinam (35) och Kina (37) (Tabell 1). CTS är ett validerat instrument som ursprungligen skapades för att mäta konflikter inom familjen och har sedan dess ursprung utvecklats i flera olika versioner (39). De vanligaste versionerna som använts och som ursprungligen skapades för att mäta våld i en nära vuxen relation, är CTS och den reviderade versionen CTS2 (39). Utifrån detta instrument har ytterligare en version utvecklats som kallas för Conflict Tactics Scale, Parent Child (CTSPC). Den mäter föräldrars utövande av våld på barn och ungdomar (39). CTSPC har använts och validerats på både vuxna och barn (39). I denna kartläggning var fem av studierna baserade på CTSPC

(23, 34-37) medan en studie (25) var baserad på CTS2. I samtliga studier hade frågorna ställts till barn och ungdomar. CTSPC kan används både vid intervjuer och i enkäter men bör vid mätning av utsatthet för våld bland yngre barn, användas i intervjuformat (39). När det gäller frågor till barn inleds frågorna med följande ingress (40):

”Children often do things that are wrong, disobey, or make their parents angry. We would like to know what your mother and father did when you did something wrong or did something that made them upset or angry, or when they were angry for other reasons”.

CTSPC innehåller frågor om fysiska, psykiska övergrepp, försummelse samt bevitnande av våld mellan föräldrar och är den version som visas i tabell 2. I den version av CTSPC som riktar sig till barn och ungdomar, ingår inga frågor om utsatthet för sexuella övergrepp eller utsatthet via internet (40). Frågorna som ställs i CTSPC är många och specificerade på så sätt att barnet/ungdomen ombeds att svara på exempelvis hur barnet/ungdomen har blivit hotat (hotat av föräldern med att utsättas för smisk eller slag) eller med vad barnet/ungdomen blivit hotad (hotat med en kniv). När det gäller frågor om fysiska övergrepp ombeds barnet/ungdomen att svara var på kroppen övergreppet skett (föräldern smiskade på stjärten, slog på armen, benet...) och hur övergreppet skett (tog tag i mig runt nacken, brände-, skakade mig...). Även frågor om barnet/ungdomen har bevittnat våld mot föräldrarna preciseras med 25 olika frågor som inkluderar hur, var och med vad.

Vilka åldersgrupper är inkluderade och vilken studie design har använts?

Utav de studier som använt sig av CTSPC, har två studier (34, 37) inkluderat barn yngre än 10 år (Tabell 1). I den ena studien från Tyskland (34), var lägsta ålder på barnen fyra år, medan den lägsta åldern på barnen i den kinesiska studien var sju år (37). Lahtinen et al (25) som använde sig av CTS2, inkluderade barn mellan 10 till 17 år, medan övriga studier (23, 35, 36), inkluderade barn från 11 år eller äldre.

I fem studier (23, 25, 34, 35, 37) ställdes frågor om utsatthet för övergrepp och försummelse till barn från den generella befolkningen, inkluderat skolelever i olika åldrar. I studien gjord av Sierau et al. (34), ställdes frågorna till ett urval av barn från psykiatriska kliniker och barn omhändertagna av sociala myndigheter. Barnen intervjuades i enskilda rum och bilder användes till de mindre barnen (4-8 år) som ett stöd så att barnen skulle förstå frågorna. I enstaka fall, när barnen inte förstod frågan, användes även bildstöd till barn över åtta år. I artikeln nämns att bilderna kan erhållas från forskarna efter förfrågan (34). I Yoon et al (36) ställdes frågor till barn som registrerats hos olika sociala myndigheter på grund av utsatthet för övergrepp och försummelse.

Childhood Trauma Questionnaire (CTQ)

I kartläggningen ingår sammanlagt sju studier som baseras på Childhood Trauma Questionnaire (CTQ)(14, 15, 21, 22, 26, 28, 29) (Tabell 1). Dessa sju studier har genomförts i USA (14, 15), Tyskland (21), Australien (22), Israel (26), Sverige (28) och Canada (29). CTQ är ett validerat instrument som används för att identifiera självrapporterad utsatthet för fysiska, emotionella och sexuella övergrepp, samt fysisk och psykisk försummelse under barndomen (29). Det finns inga frågor om bevitnande av våld i familjen och/ eller mellan föräldrar (28). Den ursprungliga versionen av CTQ innehåller upp till 70 påståenden som på engelska börjar med ”When I was growing up...” och ska enligt tidigare forskning ta mellan 10 till 15 minuter att besvara (14). Numera finns även ett kortare format av CTQ, den så kallade Childhood Trauma Questionnaire-Short Form (CTQ-SF) som innehåller fem olika frågor per skala med sammanlagt 25 frågor. Utöver de 25 frågorna finns tre frågor som inte ingår i ovanstående skalor (15). I CTQ används påståenden som beskriver olika övergrepp i jag-form, exempelvis: ”någon försökte få mig att göra sexuella saker eller titta på sexuella saker”, eller ”Jag tror att jag har utsatts för

sexuella övergrepp” (26). Varje påstående har fem olika svarsalternativ: 'never true', 'rarely true', 'sometimes true', 'often true' och 'very often true'. Ingen utav ovanstående artiklar har publicerat de specificerade frågorna i CTQ eller CTQ-SF då mätinstrumenten är upphovsrättsskyddade och därmed kräver betalning för att få tillgång till frågorna (41). Frågorna i CTQ finns dock specificerade och publicerade i en svensk valideringsstudie baserad på CTQ som gjorts på ett stickprov bestående av vuxna män och kvinnor hämtade från klinisk data och data på studenter (42). CTQ frågorna som framkommer i tabell 2 är hämtade från denna nämnda studie. Gällande frågor om psykiska övergrepp så berörs vad barnet eventuellt blivit kallat eller fått höra i sin familj (dum, lat, ful, 'de sa nedvärderande saker till mig'). Vidare finns ett påstående om barnet tror sig ha blivit utsatt för psykologiska övergrepp. De fysiska övergreppen specificerar hur pass grava övergreppen varit genom att ställa frågor om barnet exempelvis har blivit slaget så hårt av någon i familjen, att det uppstått blåmärken eller andra synliga märken. Frågor om sexuella övergrepp handlar bland annat om barnet blivit tvingat till att göra- eller titta på "sexuella saker".

Vilka åldersgrupper inkluderas och vilken studiedesign har använts?

CTQ har enligt forskning visat sig vara lämpad för mätning av utsatthet för våld och övergrepp bland barn mellan 12 till 17 år (29). CTQ har dock använts även på vuxna för att retrospektivt identifiera utsatthet för våld och övergrepp under barndomen (42, 43). Bland studierna som använt sig av CTQ i denna kartläggning, har tre studier genomförts på ungdomar mellan 12-17 år (14, 15, 26) medan övriga studier genomförts på ungdomar inom andra åldersspann (21, 22, 28, 29), dock har inga barn i inkluderade studier varit yngre än 12 år. I studien utförd av Kenny et al. (22), ingår även vuxna upp till 22 år. Denna studie har trots detta inkluderats då åldersspannet upp till 22 år endast omfattade pojkarna och medelåldern visade sig vara 17 år, medan medelåldern för flickor var 16 år (22).

Tre utav studierna som använt sig av CTQ, har genomförts på ungdomar inom den psykiatriska slutenvården (14, 15, 21) (Tabell 1). Två av dessa var valideringsstudier baserade på den långa och korta versionen av CTQ (14, 15). Ytterligare en studie (21) hade som syfte att mäta utsatthet för olika former av övergrepp bland flickor med Anorexia nervosa. Två av studierna inkluderade ungdomar inom olika ungdomsvårdsanstalter och behandlingshem (22, 29) medan ytterligare en studie hade genomförts på ungdomar utplacerade av sociala myndigheter, på olika boenden (26). Den svenska studien genomförd av Hagborg et al. (28), baserades på en enkät som ifylldes i klassrummen av elever från olika skolor i sydvästra och centrala delar av Sverige.

Juvenile Victimization Questionnaire (JVQ)

Fem studier i denna kartläggning har använt sig av Juvenile Victimization Questionnaire (JVQ) för att ställa frågor till barn om utsatthet för våld (18-20, 25, 26) (Tabell 1). Studierna har genomförts i USA (18-20), Finland (25) och Israel (26). JVQ finns översatt till flera olika språk, bland annat finska, franska, tyska, spanska och ryska men finns inte officiellt översatt till svenska (44). JVQ innehåller frågor om utsatthet för kriminalitet, fysiska, sexuella och emotionella övergrepp samt försummelse och bevitnande av våld i hemmet (19). Frågorna som ställs till barn och ungdomar börjar med inledningen: "At any time in your life, did..." för att sedan följas av konkreta exempel på utsatthet för övergrepp: "... a grown-up you know touch your private parts when they should not have or make you touch their private parts? Or did a grown-up you know force you to have sex?" (18). Det finns även en specifik del som handlar om övergrepp begångna av vuxna som har omsorgsansvar om barnet och då inleds frågan med följande ingress: "We are going to ask you about grown-ups who take care of you. This means parents, babysitters adults who live with you, or others who whatch you..."

Det finns flera olika versioner av JVQ beroende på om instrumentet är tänkt att användas kliniskt eller populationsbaserat, om studien inkluderar utsatthet för våld hos små barn eller ungdomar, samt vilken tidsåtgång som är möjlig för att ställa frågorna. Tiden för att ställa frågorna i JVQ kan variera allt mellan 5 till 30 minuter, beroende på om det är en kortare eller längre version av JVQ som väljs (45). I tabell 2 redogörs för frågor om utsatthet för olika former av våld, tagna från JVQ-R (Screening Sum Version, Youth Lifetime Form) och JVQ-R2 (Abbreviated Interview Version, Youth Lifetime Form). Antalet frågor och vilka frågor som ställs, beror på vilken version av JVQ som väljs och vilken ålder barnet har (19, 20, 45), därmed är endast den korta versionen (JVQ-R) och en fråga från JVQ-R2 med i tabell 2. Beroende på version och ålder, ställs frågor om utsatthet för övergrepp av en nära- eller okänd vuxen, övriga familjemedlemmar, pojk-flickvänner samt vänner. Exempelvis ställs följande fråga: "...did a boyfriend or girlfriend or anyone you went on a date with slap or hit you?" som finns i JVQ-R2 och som förekommer i Hamby et al. (20), endast till barn över 12 år (Tabell 1 och 2).

I JVQ-R finns endast en fråga som gäller psykiska övergrepp utövade av en vuxen och den mäter om barnet blivit rädd eller känt sig riktigt illa till mods till följd av att en vuxen förnedrat barnet, sagt elaka saker eller sagt att barnet är oönskat (Tabell 2). Det finns en specifik fråga som ställs ifall barnet blivit slaget, sparkat eller fysiskt angripet/skadat på annat sätt. I övrigt finns flera olika frågor om sexuella övergrepp samt två frågor om barnet bevittnat våld mellan/ mot föräldrar. För mer information om olika versioner av JVQ och frågeinnehåll, hänvisas till följande hemsida där de olika versionerna kan laddas ner gratis: http://www.unh.edu/ccrc/jvq/available_versions.html.

Vilka åldersgrupper inkluderas och vilken studiedesign har använts?

Bland de inkluderade studierna i denna kartläggning som är baserade på JVQ, har två studier genomförts på barn mellan 12 till 17 år (20, 26), ytterligare två studier hade genomförts på barn mellan 10 till 17 år (19, 25) och en studie på barn mellan 15 till 17 år (18) (Tabell 1).

Tre utav studierna har gjort telefonintervjuer med ett slumpmässigt urval av barn i olika hushåll (18-20). Dessa tre studier är baserade på The National Survey of Children's Exposure to Violence (NatSEV) som via telefonintervjuer mäter utsatthet för våld och övergrepp bland barn och ungdomar från 0 till 17 år i USA (19). I Lahtinen et al. (25) användes JVQ för att mäta övergrepp och våld bland elever från ett stratifierat urval av skolor medan Lev-Wiesel et al. (26) ställt frågor till barn som utplacerats på olika boenden av sociala myndigheter. Ingen utav inkluderade studier använde sig av JVQ inom hälso-sjukvården för att ställa frågor om våldsutsatthet till barn.

Child Abuse Screening Tool (ICAST)

Utav de studier som ingår i denna kartläggning, var åtta baserade på någon form av Child Abuse Screening Tool (ICAST)(13, 16, 17, 24, 27, 31, 32, 38). ICAST har använts i flera olika länder, däribland Saudiarabien (13), Uganda (16, 17), Indien (24), Sydafrika (27), Nepal (31), Colombia, Ryssland och Island (38) samt Albanien, Bosnien-Herzegovina, Bulgarien, Kroatien, Grekland, Rumänien, Serbien och Turkiet (32) (Tabell 1). ICAST utvecklades av International Society for the Prevention of Child Abuse and Neglect (ISPCAN), en global organisation som skapades i syfte att förebygga våld mot barn. ISPCAN har funnits i mer än 40 år och består av forskare och praktiker från mer än 200 länder (46). ICAST finns tillgängligt på 20 olika språk (27), däribland engelska, albanska, arabiska, franska, spanska, isländska och ryska. År 2015 uppdaterades ICAST till en nyare version som finns tillgänglig endast på engelska, ryska och spanska (47). Till dags dato finns ingen officiell svensk översättning av instrumentet. ICAST erhålls gratis genom en förfrågan till ISPCAN (47).

Det finns flera olika versioner av ICAST beroende på om frågorna ställs till barn i hemmet (13, 31, 32, 38) eller i skolan (16, 17, 24, 38). Vidare finns en version som används när föräldrar ska rapportera om sitt eget våldsutövande mot barn (ICAST-Parents). Ytterligare en version är ICAST-Child som används vid tonåringars självrapporterade utsatthet för försummelse och övergrepp (27). ICAST innehåller frågor om utsatthet för fysiska, emotionella och sexuella övergrepp samt fysisk och emotionell försummelse. Vidare finns frågor om bevittnande av våld mellan föräldrar samt frågor som definierar olika typer av bestraffningar, exempelvis att ha förvägrats mat i syfte att bli bestraffad. Frågorna från original versionen av ICAST-Child finns återgivna av Meinck et al (27), och delar av dessa finns återgivna i tabell 3. Det framgår inte tydligt hur frågorna i den ursprungliga versionen inleds mer än att det står: "The questions below ask you about things that have happened to you in the past year" (27). Därefter följer en rad specifika frågor, exempelvis specificeras om barnet blivit hotat med att bli lämnat eller dödat. Frågor om fysiskt och sexuellt våld specificerar var på kroppen- och hur själva övergreppet skett.

Vilka åldersgrupper inkluderas och vilken studiedesign har använts?

De yngsta barnen som tillfrågats om utsatthet för våld med ICAST instrumentet var 10 år och var inkluderade i den sydafrikanska studien av Meinck et al (27) (Tabell 1). Fyra utav åtta studier (16, 17, 32, 38) inkluderade barn med lägsta ålder 11 år.

I alla åtta studier (13, 16, 17, 24, 27, 31, 32, 38) ingick elever från slumpmässiga urval av skolor. I en av studierna ingick även barn som själva anmält sig till att delta i studien samt barn som rekommenderats att delta av sociala myndigheter (27). Ingen utav de inkluderade studierna hade använt ICAST inom hälso-och sjukvården för att ställa frågor om våld till barn.

The Child Sexual Abuse Questionnaire (CSA-Q)

En av studierna som utförts i Schweitz (30) var baserad på The Child Sexual Abuse Questionnaire (CSAQ) som fokuserar på 15 frågor om utsatthet för fysiska och icke fysiska sexuella övergrepp (Tabell 1). Frågorna ställs om specifika övergrepp har skett "någon gång i livet" och inleds i de flesta fall med antingen "Were you ever forced or..." eller "Did someone ever..." (Tabell 3). Utifrån frågorna går det inte att specificera vem förövaren är.

Den inkluderade studien genomfördes på barn och unga vuxna mellan 13 till 20 år (30) men har trots detta tagits med i denna kartläggning då majoriteten (97%) av de som svarade på frågorna var mellan 14 och 17 år gamla. Elever från olika slumpmässigt utvalda skolor i Schweitz självrapporterade via en laptop utsatthet för sexuella övergrepp (30).

The Adverse Childhood Experiences (ACE) questionnaire

Studien utförd av Pinto et al. (33) i Portugal, är baserat på ett validerat frågeformulär som använts i The Adverse Childhood Experience (ACE) studien (Tabell 1). ACE-studien är baserad på data från en klinik i USA där mer än 45 000 vuxna varje år genomgår standardiserade undersökningar (48). Frågorna i ACE formuläret om utsatthet för psykologiska och fysiska övergrepp samt bevittnande av våld i hemmet, är baserade på frågorna i CTS (48). Originalversionen av ACE består av frågor om fysiska, psykiska och sexuella övergrepp samt bevittnande av våld mot/mellan förälder (48) och dessa finns med i tabell 3. Flera utav frågorna inleds med "Did a parent or other adult in the household..." med efterföljande frågor om utsatthet för olika former av övergrepp. Frågorna om psykiskt våld inkluderar två frågor som innehåller övergrepp som nedsättande kommentarer eller rädsla för att bli fysiskt skadad.

De fysiska övergreppen inkluderar frågor om barnet har blivit skakat, slaget och slaget så pass hårt att det blev blåmärken. Frågor om sexuella övergrepp inkluderar frågor om någon tagit i barnet på ett sexuellt sätt eller tvingat barnet till att göra något på ett sexuellt sätt, samt frågor om samlag. Svartalternativen i originalet är endast "ja" om frågan har inträffat, därmed går det i flera utav frågorna inte att veta mer specifikt vem förövaren var.

I studien inkluderades ungdomar och unga vuxna mellan 14 till 23 år (33). Anledningen till varför studien togs med trots att den innefattade även unga vuxna, var att merparten av de 136 deltagarna (90.4%) var mellan 14 och 17 år (33). Deltagarna valdes ut baserat på att de före 13 års ålder av sociala myndigheter hade identifierats som utsatta för olika övergrepp i hemmet. Deltagarna gjorde en självrapportering om utsatthet för våld och övergrepp genom att fylla i en enkät (33).

Skillnader och likheter mellan FOV unga/A+B och andra instrument gällande frågor om övergrepp

Till skillnad från FOV unga hade många av de inkluderade instrumenten möjlighet att identifiera utsatthet för fysisk och psykisk försummelse/omsorgssvikt, exempelvis finns en fråga i JVQ-R om barnet/ungdomen upplevt att det inte fått tillräckligt med mat, inte fått läkarvård trots behov och inte haft en trygg plats att vara på/växa upp i. I övrigt har alla inkluderade instrument fler frågor än FOV unga och är därmed också mer detaljerade. I flera av instrumenten specificeras frågorna med hur och var på kroppen övergreppet skett men även själva allvarlighetsgraden av övergreppet, exempelvis om barnet blivit slaget så att det fått blåmärken. Alla inkluderade instrument hade olika möjligheter att identifiera förövaren. En del instrument hade i likhet med FOV unga bredare frågor som inte gav möjlighet att identifiera en specifik förövare, medan andra var mer specifika så som exempelvis CTSPC där identifieringen av förövaren (förälder) var möjlig. I likhet med FOV unga A+B, så finns det flera olika versioner av instrumenten anpassade efter barnet/ungdomens ålder.

De allra flesta studier i denna kartläggning var baserade på självrapporterad data från ett slumpmässigt urval av barn och ungdomar från olika skolor. Till skillnad mot FOV unga A+B, hade endast ett fåtal studier ställt frågor om våld och övergrepp till barn och ungdomar inom hälso-och sjukvården. Flera av de inkluderade instrumenten saknar frågor om utsatthet för övergrepp via internet, vilket finns med i FOV unga och B. Bland de inkluderade studierna var det bara i JVQ-R instrumentet som frågan om övergrepp via internet/mobil återfanns, ingen av de andra instrumenten hade frågor om övergrepp via internet. I denna kartläggning finns det endast med en studie som i likhet med FOV A+B använt sig av bildstöd till de mindre barnen.

Kortfattad diskussion

Denna kartläggning visar att det finns en stor variation av olika mätinstrument där frågor om våld och övergrepp ställts till barn i olika åldrar. Det finns även en stor variation i hur de olika instrumenten har använts, hur olika former av övergrepp har definierats samt antal frågor som de olika instrumenten innehåller. Kartläggningen pekar dock på att det endast finns få studier där barn under 10 år har getts möjligheten att rapportera om sin utsatthet för olika former av våld och övergrepp oavsett om det varit populationsbaserade eller kliniska studier. Detta är i linje med tidigare forskning där det framkom att få populationsbaserade studier hade ställt frågor om övergrepp direkt till mindre barn (49). Enligt artikel 12 i Barnkonventionen, har alla barn rätt att uttrycka sin mening och bli lyssnade till (3). I ljuset av detta är det viktigt att skapa goda förutsättningar för barn att kunna berätta om sin utsatthet. Genom att personalen inom hälso-och sjukvården vågar fråga barn och ungdomar om hur de mår och om de är utsatta för- eller har bevittnat våld och övergrepp, kan fler utsatta barn och ungdomar identifieras (4) och därmed få den hjälp och det stöd som de behöver. Inom ramen för detta är FOV A+B som riktar

sig till de mindre barnen relativt unikt då det är ett av de få instrument som inom hälso- och sjukvården ger möjligheten även för de mindre barnen, att bli lyssnade till.

Med undantag för frågor om fysisk och psykisk försummelse, innehåller FOV unga och FOV A+B frågor om övergrepp som innehåller frågor om psykologiska, fysiska och sexuella övergrepp samt bevitnande av våld. Alla instrument varierar i hur frågorna ställs och hur de olika formerna av utsatthet definieras vilket givetvis bidrar till svårigheter att göra direkta jämförelser. Några av studierna hade inte med frågor om utsatthet för sexuella övergrepp när det gällde de mindre barnen. Till skillnad mot de flesta andra instrument innehåller FOV-B och FOV unga frågor om utsatthet för övergrepp via internet och mobil. Med tanke på att teknikutvecklingen skapat nya miljöer för vuxna att begå sexuella övergrepp på barn och ungdomar, kan denna typ av frågor anses vara av yttersta vikt vid identifiering av barn och ungdomars utsatthet för övergrepp och våld. Flera instrument, som är inkluderade i denna kartläggning samt även FOV (unga-A+B) har anpassat ordval och formuleringar utefter olika åldersgrupper. Tidigare forskning pekar på vikten av att använda åldersanpassade formuleringar när frågor om utsatthet för övergrepp ställs till barn och ungdomar, samt att de som ställer frågor till barn måste vara väl insatta och utbildade i hur frågorna ska ställas (49).

Denna kartläggande litteraturöversikt har inte applicerat ett systematiskt tillvägagångssätt vid sökning av litteraturen, vilket kan ha bidragit till att den del relevanta instrument inte har innefattats i sökningarna och därmed inte finns med i tabell 1. Vidare har en del studier uteslutits där samma instrument förekommit flera gånger på samma population och inom samma forskningsgrupp. Detta, eftersom syftet var att ge en överblick över befintliga instrument snarare än att i detalj redogöra för resultaten i varje enskild studie. Därmed finns alltså inte alla studier där frågor om övergrepp ställts till alla barn och ungdomar med. Däremot kan denna kartläggning anses bidra till en överblick över befintliga instrument som använts inom populationsbaserade och kliniska studier och där frågor om våld och övergrepp har ställts direkt till barn och ungdomar.

Tabell 1. Inkluderade artiklar där frågor om utsatthet för våld har ställts till barn och ungdomar upp till 18 år.

Förste författare (år)	Land	Mätinstrument	Typ av övergrepp Antal frågor (n)	Kön och antal (n) Flickor = F Pojkar = P	Studiedesign	Ålder
Al-Eissa, M.A (2015)	Saudiarabien	International Society for the Prevention of Child Abuse and Neglect Child Abuse Screening Tool-Child (ICAST-CH)	Bevittnat våld (6), känslomässig försummelse (6), sexuella övergrepp (6), känslomässiga övergrepp (8), fysiskt våld (10)	F (1184) P (858)	Stratifierat, slumpmässigt klusterurval av ungdomar i offentliga och privata flick- och pojkskolor i fem olika stadsdelar i staden Al-Kharj	15-18
Bernstein, D.P. (1997)	USA	Childhood Trauma Questionnaire (CTQ)	Känslomässiga, fysiska och sexuella övergrepp samt känslomässig och fysisk försummelse (70)	F (227) P (171)	Patienter inom slutenvård, psykiatri	12-17
Bernstein, D.P. (2003)	USA	Childhood Trauma Questionnaire-Short Form (CTQ-SF)	Fem olika skalor: känslomässiga, fysiska och sexuella övergrepp samt känslomässig och fysisk försummelse (25)	F (227) P (171)	Patienter inom slutenvård, psykiatri	12-17
Devries, K.M (2014)	Uganda	- International Society for the Prevention of Child Abuse and Neglect Child Abuse Screening Tool-Child Institutional (ICAST-CI) - WHO's Multy Country instrument	Känslomässigt våld (8) Fysiskt våld (22) Sexuella övergrepp (13) + 12 frågor om skador som konsekvens av våld.	F (1639) P (1392)	Stratifierat urval av skolor och elever	11-14
Devries, K.M (2017)	Uganda	Bevittnat våld (frågor skapade specifikt för studien)	Bevittnat våld mellan föräldrar/vårdhavare (2) Emotionellt våld (4)	F (1503) P (1275)	Slumpmässigt urval av elever från 42 skolor	11-14

		International Society for the Prevention of Child Abuse and Neglect Child Abuse Screening Tool-Child Institutional (ICAST-CI)	Fysiskt våld (4) Fysiskt våld från skolpersonal (4) Sexuella övergrepp (6)			
Finkelhor, D (2014)	USA	Juvenile Victimization Questionnaire (JVQ)	Sexuella övergrepp (4)	F+P (2293)*	Slumpmässigt urval baserat på telefon-och mobilnummer + postadresser, därefter ett barn per hushåll.	15-17
Finkelhor, D (2015)	USA	Juvenile Victimization Questionnaire (JVQ)	Olika skalor som innehåller utsatthet för allmän kriminalitet, rasism och mobbing, fysiska-psykologiska och sexuella övergrepp samt försummelse (53).	F+P 4000*	Telefon/mobilintervjuer med slumpmässigt urval av ett barn i varje hushåll. Om barnet ≥ 9 år, gjordes intervjun med vårdnadshavare. Om barnet var mellan 10-17 gjordes merparten av intervjun med barnet	10-17
Hamby, S. (2013)	USA	The Revised Juvenile Victimization Questionnaire (JVQ-R2)	Fysiskt partnervåld (1) Sexuellt partnervåld (2)	F (848) P (832)	Telefonintervjuer med ett barn i varje hushåll som valts ut baserat på fasta telefonnummer.	12-17
Jaite, C. (2011)	Tyskland	Childhood Trauma Questionnaire-Short Form (CTQ-SF)	Fem olika skalor: känslomässiga, fysiska och sexuella övergrepp samt känslomässig och fysisk försummelse (25)	F (121)	Flickor med Anorexia Nervosa inom sluten barn och ungdomspsykiatri n=77 Friska kontroller från skolor n=44	15-16
Kenny, D.T. (2008)	Australien	Childhood Trauma Questionnaire-Short Form (CTQ-SF)	Fem olika skalor: känslomässiga, fysiska och sexuella övergrepp samt känslomässig och fysisk försummelse (25)	F (19) P (223)	Ungdomsbrottslingar från nio ungdomsvårdsanstalter	14-22
Kobulsky, J.M (2017)	USA	Conflict Tactics Scale-Parent-Child (CTSPC)	8 frågor om utsatthet för fysiska övergrepp av närstående vuxna	F (476) P (329)	Telefonintervjuer med slumpmässigt urval av barn.	11-13

Kumar, M.T (2017)	Indien	International Society for the Prevention of Child Abuse and Neglect Child Abuse Screening Tool-Child Institutional (ICAST-CI)	Fysiskt våld (19) Känslomässigt våld (12) Sexuella övergrepp (10)	F (2440) P (4242)	Enkät skickat till ett slumpmässigt urval av skolor i staden Thrissur, Kerala.	13-17
Lahtinen, H (2018)	Finland	• Modifierade versioner av Juvenile Victimization Questionnaire (JVQ) • Conflict Tactics Scale (CTS)	Känslomässiga övergrepp (4) Fysiska övergrepp (11) Sexuella övergrepp (2)	F (5682) P (5682)	Webbaserad studie med elever från ett stratifierat urval av 483 skolor	10-17
Lev-Wiesel, R. (2014)	Israel	• Modifierad version av Childhood Trauma Questionnaire-Short Form (CTQ-SF) • Juvenile Victimization Questionnaire (JVQ)	Sex olika skalor kombinerade från båda mätinstrument: känslomässiga, fysiska och sexuella övergrepp samt känslomässig och fysisk försummelse.	F (91) P (190)	Barn utplacerade av sociala myndigheter på olika boenden	12-17
Meinck, F. (2018)	Sydafrika	Anpassad, reviderad form av ICAST-Child-Trial	Fysiska övergrepp (4) Emotionella övergrepp (8) Sexuella trakasserier och sexuella övergrepp (6) Bevittnat våld (2) Försummelse (5)	F (228) P (324)	Utveckling och validering av ICAS för användning i interventionsstudier för att förebygga våld. Randomiserad klusterstudie från lokala skolor, byar och socialtjänsten.	10-18
Hagborg, M, J (2017)	Sverige	Childhood Trauma Questionnaire-Short Form (CTQ—SF)	Emotionella övergrepp och försummelse	F+P (1520)	Enkäter som ifylldes i klassrum i olika skolor i sydvästra och centrala delar av Sverige.	12-13

Milne, L. (2014)	Canada	Childhood Trauma Questionnaire-Short Form (CTQ-SF)	Fem olika skalor: känslomässiga, fysiska och sexuella övergrepp samt känslomässig och fysisk försummelse (25)	F (24) P (29)	Sex olika behandlingshem	14-17
Mohler-Kuo, M. (2014)	Schweiz	The Child Sexual Abuse Questionnaire (CSA-Q)	Fysiska och icke fysiska sexuella övergrepp (15)	F (3236) P (3551)	Självrapportering via frågeformulär på laptop i ett slumpmässigt urval av olika skolor	13-20 (97% mellan 14-17 år)
Neupane, D. (2018)	Nepal	Child Abuse Screening Tool-Child Home (ICAST-Home)	Oklart hur många frågor per våldstyp. Enligt artikeln sammanlagt 36 frågor som inkluderar, våldsutsatthet, känslomässiga övergrepp, försummelse, fysiska och sexuella övergrepp.	F (539) P (422)	Slumpmässigt urval av skolor i Kathmandu	12-18
Nikolaidis, G. (2018)	Albanien, Bosnien-Herzegovina, Bulgarien, Kroatien, Gekland, Rumänien, Serbien, Turkiet	Modifierad version av International Society for the Prevention of Child Abuse and Neglect Child Abuse Screening Tool-Child (ICAST-CH)	45 frågor om psykologiska, fysiska, sexuella övergrepp samt försummelse (11-åriga barn). 51 frågor sammanlagt till barn ≥ 11 år.	F+P (42194)	Stratifierat urval av skolor i de nio länderna	11, 13, 16
Pinto, R.J. (2013)	Portugal	Adverse Childhood Experiences (ACE)	Emotionella övergrepp (2) Fysiska övergrepp (4) Sexuella övergrepp (4) Psykisk och fysisk försummelse (10) Bevittnande av våld (4)	F (64) P (72)	Självrapporterad enkät ifylldes av ungdomar identifierade av sociala myndigheter som utsatta för övergrepp	14-23
Sierau, S. (2018)	Tyskland	Conflict Tactics Scale-Parent – Child-Picture based (CTSPC-R)	22 frågor om psykologiska, fysiska övergrepp samt icke fysiska	F+P (904)	Muntliga intervjuer (med barn från den generella befolkningen,	4-16

			bestraffningar. Bildstöd för barnen mellan 4-8 år.		psykiatriska kliniker och barn omhändertagna av socialtjänsten	
Van der Kooji, I.W (2015)	Surinam	- Dating Violence Questionnaire (DVQ) - Parent-Child Conflict Tactics scale (CTSPC)	Sexuella övergrepp (7) Fysiska övergrepp (8) Känslomässiga övergrepp (1) Känslomässig och fysisk försummelse (8) Våld/konflikt mellan föräldrar (7)	F (615) P (457)	Stratifierat urval av elever från 57 olika skolor i fem olika distrikt i Surinam.	12-17
Yoon, S. (2018)	USA	Parent-Child Conflict Tactics scale (CTSPC)	Fysiska övergrepp senaste 12 månaderna (13)	F (246) P (245)	Barn registrerade hos sociala myndigheter som undersöker anmälningar om övergrepp och försummelse av barn.	11-13
Zhao, F (2018)	Kina	Parent-Child Conflict Tactics scale (CTSPC)	Fysiska övergrepp (12) Känslomässig försummelse (5)	F (394) P (422)	Randomiserat urval av åtta låg-, mellan- och högstadieskolor i en specifik provins	7-16
Zolotor,A, (2009)	Colombia, Indien, Ryssland och Island	- ICAST-Child-Home - ICAST Child institutional	Oklart hur många frågor per våldstyp. Enligt artikeln sammanlagt 38 respektive 44 frågor	F (287) P (284) Från alla länder	Urval av skolor	11-18

Tabell 2. Frågor om utsatthet för våld som ställts till barn och ungdomar: FOV unga och andra instrument

	FOV unga	CTSPC	JVQ-R	CTQ-SF
Psykologiska övergrepp	Har du blivit kränkt, förnedrad, hotad, kontrollerad, trakasserad eller utsatt på något annat liknande sätt?	Mother/father: - Said she/he would send me away and kick me out of the house - Threatened to spank or hit me - Threatened with a knife - Called me dumb or lazy or some other name like that	At any time in your life: Did you get scared or feel really bad because grown-ups in your life called you names, said mean things to you, or said they didn't want you?	When I was growing up: - People in my family called me things like 'stupid', 'lazy' or 'ugly' - People in my family said hurtful or insulting things to me. - I believe I was emotionally abused
Fysiska övergrepp	Har du blivit slagen, sparkad, knuffad eller skadad på något annat sätt?	Mother/father: - Shook me - Hit me on the bottom with something - Hit me on some other part of the body with something - Hit me with a fist or kicked me hard - Spanked me on the bottom with hand - Grabbed me around the neck and choked me - Beat me up by hitting me over and over - Burned or scaled me on purpose - Slapped me on hand, arm or leg	At any time in your life: - Not including spanking on your bottom, did a grown-up in your life hit, beat, kick or physically hurt you in any way? <i>Only asked for youth aged 12 and over (JVQ-R2):</i> - At any time in your life did a boyfriend or girlfriend or anyone you went on a date with slap or hit you?	When I was growing up: - I got hit so hard by someone in my family that I had to see a doctor or go to the hospital. - People in my family hit me so hard that I left with bruises or marks. - I was punished with a belt, a board, a cord, or some other hard object. - I believe that I was physically abused - I got hit or beaten so badly that it was noticed by someone like a teacher, neighbour, or doctor.

		• Slapped me on the face or head or ears • Pinched me • Threw or knocked me down		
Sexuella övergrepp	• Har du känt press att mot din vilja delta i eller se på sexuella handlingar? • Har du varit utsatt för verbala, psykiska och/eller fysiska sexuella kränkningar	Finns ej	At any time in your life: • Did a <u>grown-up you know</u> touch your private parts when they shouldn't have, or make you touch their private parts? Or did a grown-up you know force you to have sex? • Did a grown-up you did <u>not know</u> touch your private parts when they shouldn't have, or make you touch their private parts? Or did a grown-up you know force you to have sex? • Did anyone <u>try to force</u> you to have sex: that is, sexual intercourse of any kind, even if it didn't happen? • Did anyone make you look at their private parts by using force or surprise or by "flashing" you? • Did anyone hurt your feelings by saying or writing something sexual about you or your body?	When I was growing up: • Someone tried to touch me in a sexual way, or tried to make me touch them. • Someone threatened to hurt me or tell lies about me unless I did something sexual with them • Someone tried to make me do sexual things or watch sexual things • Someone molested me • I believe that I was sexually abused

Övergrepp via internet	Har du blivit utsatt för obehagliga händelser på internet?	Finns ej	Finns ej med	Finns ej med
Bevittnat våld mellan närstående	Har du under din uppväxt sett eller hört att någon i din familj utsatts för sådant våld som i fråga 1-4?	Består av 25 olika frågor som innefattar olika former av våld mellan föräldrarna	At any time in your life: • Did you SEE a parent get pushed, slapped, hit, punched, or beat up by another parent, or their boyfriend or girlfriend? (<i>liknande fråga finns om man sett föräldrar göra detta mot syskon</i>) • Did you SEE anyone get attacked on purpose WITH a stick, rock, gun, knife or other thing that would hurt? Somewhere like at home, at school, at a store, in a car, on the street, or anywhere else?	Finns ej med

Tabell 3. Frågor om utsatthet för våld som ställts till barn och ungdomar: FOV unga och andra instrument

	FOV unga	ICAST-Child	CSAQ	ACE- studien
Psykologiska övergrepp	Har du blivit kränkt, förnedrad, hotad, kontrollerad, trakasserad eller utsatt på något annat likande sätt?	Things that have happened to you in the past year • Insulted you by calling you dumb, lazy or other names like that? • Embarrassed you publicly? • Threatened to leave or abandon you? • Threatened to kill you? • Shouted, yelled or screamed at you very loudly? • Said they wished you were dead or had never been born? •	Finns ej med	Did a parent or other adult in the household... • Often or very often swear at, insult, or put you down? • Often or very often act in a way that made you afraid that you would be physically hurt?
Fysiska övergrepp	Har du blivit slagen, sparkad, knuffad eller skadad på något annat sätt?	Things that have happened to you in the past year • Kicked/shook/choked/burned or scaled you? • Slapped you in the face or in the back of your head? • Hit you on the head with knuckles? • Spanked you on the bottom with bare hand? • Hit you on the buttocks/elsewhere with an object (such as a stick, broom, cane, or belt)? • Hit you over and over again with object or fist? • Put hot pepper, soap or spicy food in your mouth to cause you pain? • Twisted your ear?	Finns ej med	Did a parent or other adult in the household . . . • Often or very often push, grab, shove, or slap you? • Often or very often hit you so hard that you had marks or were injured?

		• Pulled your hair?		
Sexuella övergrepp	• Har du känt press att mot din vilja delta i eller se på sexuella handlingar? • Har du varit utsatt för verbala, psykiska och/eller fysiska sexuella kränkningar	Things that have happened to you in the past year • Made you look at their private parts or wanted to look at yours? • Touched your private parts in a sexual way, or made you touch theirs? • Tried to have sex with you when you did not want them to? • Made you watch a sex video or look at sexual pictures? • Made a sex video or took photographs of you alone, or with other people doing sexual things?	Were you ever forced or...: • Pressured to look at the genitals of an adult or another kid? • Pressured to undress yourself and/or show your genitals to an adult or another kid? • Urged to watch one or several people masturbating or having sex? • Were you ever touched or kissed with sexual intention on your body and/or your private parts? • Have you ever been forced or urged to touch or kiss another person on his or her body and/or his or her private parts? • Has anyone ever tried to insert his or her finger(s) or an object into your vagina or your anus against your will? • (Only for females): Has anyone ever tried to have vaginal intercourse with you against your will? • Has anyone ever tried to have anal intercourse with you against your will? • Has anyone ever urged or forced you to take his penis or another person's penis into your mouth? • Were you ever forced or urged by another person to prostitute yourself (sex for money)?	Did an adult or person at least 5 years older ever . . . • Touch or fondle you in a sexual way? • Have you touch their body in a sexual way? • Attempt oral, anal, or vaginal intercourse with you? • Actually have oral, anal, or vaginal intercourse with you?

Övergripp via mobil/internet	Har du blivit utsatt för obehagliga händelser på internet?	Finns ej med	• Were you ever forced or urged to look at pornographic pictures, drawings, films, DVDs, or magazines (also on cell phone)? • Did someone ever take pictures of your nude body against your will (with either a camera or cell phone)? • Did someone ever pass on intimate pictures of you to other people or publish them on the Internet? • Were you ever molested by someone verbally or by e-mail/short message service? • Were you ever clearly sexually harassed or molested when you were chatting or during some other type of Internet-based communication?	Finns ej med
Bevittnat våld mellan närstående	Har du under din uppväxt sett eller hört att någon i din familj utsatts för sådant våld som i fråga 1-4?	Have you seen adults in your home...: • Shouting and screaming in a way that frightened you? • Hurt each other physically (e.g. hitting, slapping and kicking)?	Finns ej med	Was your mother (or stepmother) • Sometimes, often, or very often pushed, grabbed, slapped, or had something thrown at her? • Sometimes, often, or very often kicked, bitten, hit with a fist, or hit with something hard? • Ever repeatedly hit over at least a few minutes? • Ever threatened with, or hurt by, a knife or gun?

Referenser

- (1) World Health Organisation. *Inspire*. 2016. Geneva, Switzerland.
- (2) Brottsförebyggande Rådet. Barnmisshandel, <https://www.bra.se/statistik/statistik-utifran-brottstyper/barnmisshandel.html> (2020, accessed 25-05 2020).
- (3) Utrikesdepartementet. FN:s konvention om barnets rättigheter. 1990.
- (4) Socialstyrelsen. *Barn som far illa eller riskerar att fara illa*. 2014.
- (5) Hoft M and Haddad L. Screening Children for Abuse and Neglect: A Review of the Literature. *Journal of forensic nursing* 2017; 13: 26-34. DOI: 10.1097/JFN.000000000000136.
- (6) Sveriges Riksdag. Hälso- och sjukvårdslag (2017:30), https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/halso--och-sjukvardslag_sfs-2017-30 (accessed 16-06 2020).
- (7) Socialstyrelsen. *Att vilja se, vilja veta och att våga fråga- Vägledning för att öka förutsättningarna att upptäcka våldsutsatthet*. 2014.
- (8) McElvaney R. Disclosure of Child Sexual Abuse: Delays, Non-disclosure and Partial Disclosure. What the Research Tells Us and Implications for Practice. *Child Abuse Review* 2015; 24: 159-169. DOI: 10.1002/car.2280.
- (9) McTavish JR, Gonzalez A, Santesso N, et al. Identifying children exposed to maltreatment: A systematic review update. *BMC Pediatrics* 2020; 20. Article. DOI: 10.1186/s12887-020-2015-4.
- (10) Wendt E and Svensson J. *Nu har vi kommit över tröskeln-Utvärdering av ett projekt kring att fråga rutinmässigt om våld inom hälso- och sjukvården*. 2018. VKV- Västra Götalandsregionens kompetenscentrum om våld i nära relationer.
- (11) Nybergh L, Taft C and Krantz G. Psychometric properties of the WHO Violence Against Women instrument in a male population-based sample in Sweden. *BMJ Open* 2012; 2 2012/11/29. DOI: 10.1136/bmjopen-2012-002055.
- (12) Nybergh L, Taft C and Krantz G. Psychometric properties of the WHO Violence Against Women instrument in a female population-based sample in Sweden: a cross-sectional survey. *BMJ Open* 2013; 3: e002053. DOI: 10.1136/bmjopen-2012-002053.
- (13) Al-Eissa MA, AlBuhairan FS, Qayad M, et al. Determining child maltreatment incidence in Saudi Arabia using the ICAST-CH: A pilot study. *Child Abuse and Neglect* 2015; 42: 174-182. Article. DOI: 10.1016/j.chiabu.2014.08.016.
- (14) Bernstein DP, Ahluvalia T, Pogge D, et al. Validity of the childhood trauma questionnaire in an adolescent psychiatric population. *Journal of the American Academy of Child and Adolescent Psychiatry* 1997; 36: 340-348. Article. DOI: 10.1097/00004583-199703000-00012.
- (15) Bernstein DP, Stein JA, Newcomb MD, et al. Development and validation of a brief screening version of the Childhood Trauma Questionnaire. *Child Abuse & Neglect* 2003; 27: 169-190. DOI: [https://doi.org/10.1016/S0145-2134\(02\)00541-0](https://doi.org/10.1016/S0145-2134(02)00541-0).

- (16) Devries KM, Child JC, Allen E, et al. School violence, mental health, and educational performance in Uganda. *Pediatrics* 2014; 133: e129-e137. Article. DOI: 10.1542/peds.2013-2007.
- (17) Devries KM, Knight L, Child JC, et al. Witnessing intimate partner violence and child maltreatment in Ugandan children: a cross-sectional survey. *BMJ open* 2017; 7: e013583-e013583. DOI: 10.1136/bmjopen-2016-013583.
- (18) Finkelhor D, Shattuck A, Turner HA, et al. The lifetime prevalence of child sexual abuse and sexual assault assessed in late adolescence. *Journal of Adolescent Health* 2014; 55: 329-333. Article. DOI: 10.1016/j.jadohealth.2013.12.026.
- (19) Finkelhor D, Turner HA, Shattuck A, et al. Prevalence of childhood exposure to violence, crime, and abuse: Results from the National Survey of Children's Exposure to Violence. *JAMA Pediatrics* 2015; 169: 746-754. Article. DOI: 10.1001/jamapediatrics.2015.0676.
- (20) Hamby S and Turner H. Measuring teen dating violence in males and females: Insights from the national survey of children's exposure to violence. *Psychology of Violence* 2013; 3: 323-339. Article. DOI: 10.1037/a0029706.
- (21) Jaite C, Schneider N, Hilbert A, et al. Etiological role of childhood emotional trauma and neglect in adolescent anorexia nervosa: A cross-sectional questionnaire analysis. *Psychopathology* 2011; 45: 61-66. Article. DOI: 10.1159/000328580.
- (22) Kenny DT, Lennings CJ and Munn OA. Risk factors for self-harm and suicide in incarcerated young offenders: Implications for policy and practice. *Journal of Forensic Psychology Practice* 2008; 8: 358-382. Article. DOI: 10.1080/15228930802199317.
- (23) Kobulsky JM. Gender differences in pathways from physical and sexual abuse to early substance use. *Children and Youth Services Review* 2017; 83: 25-32. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.chidyouth.2017.10.027>.
- (24) Kumar MT, Kumar S, Singh SP, et al. Prevalence of child abuse in school environment in Kerala, India: An ICAST-CI based survey. *Child Abuse and Neglect* 2017; 70: 356-363. Article. DOI: 10.1016/j.chiabu.2017.06.025.
- (25) Lahtinen HM, Laitila A, Korkman J, et al. Children's disclosures of sexual abuse in a population-based sample. *Child Abuse and Neglect* 2018; 76: 84-94. Article. DOI: 10.1016/j.chiabu.2017.10.011.
- (26) Lev-Wiesel R, Gottfried R, Eisikovits Z, et al. Factors affecting disclosure among Israeli children in residential care due to domestic violence. *Child Abuse and Neglect* 2014; 38: 618-626. Article. DOI: 10.1016/j.chiabu.2014.02.002.
- (27) Meinck F, Boyes ME, Cluver L, et al. Adaptation and psychometric properties of the ISPCAN Child Abuse Screening Tool for use in trials (ICAST-Trial) among South African adolescents and their primary caregivers. *Child abuse & neglect* 2018; 82: 45-58. 2018/05/31. DOI: 10.1016/j.chiabu.2018.05.022.
- (28) Hagborg JM, Tidefors I and Fahlke C. Gender differences in the association between emotional maltreatment with mental, emotional, and behavioral problems in Swedish adolescents. *Child Abuse Negl* 2017; 67: 249-259. 2017/03/12. DOI: 10.1016/j.chiabu.2017.02.033.

- (29) Milne L and Collin-Vézina D. Disclosure of sexual abuse among youth in residential treatment care: A multiple informant comparison. *Journal of Child Sexual Abuse* 2014; 23: 398-417. Article. DOI: 10.1080/10538712.2014.896841.
- (30) Mohler-Kuo M, Landolt MA, Maier T, et al. Child sexual abuse revisited: A population-based cross-sectional study among swiss adolescents. *Journal of Adolescent Health* 2014; 54: 304-311.e301. Article. DOI: 10.1016/j.jadohealth.2013.08.020.
- (31) Neupane D, Bhandari PM, Thapa K, et al. Self-reported child abuse in the home: A cross-sectional survey of prevalence, perpetrator characteristics and correlates among public secondary school students in Kathmandu, Nepal. *BMJ Open* 2018; 8. Review. DOI: 10.1136/bmjopen-2017-018922.
- (32) Nikolaidis G, Petroutaki K, Zarokosta F, et al. Lifetime and past-year prevalence of children's exposure to violence in 9 Balkan countries: the BECAN study. *Child Adolesc Psychiatry Ment Health* 2018; 12: 1. 2018/01/09. DOI: 10.1186/s13034-017-0208-x.
- (33) Pinto RJ and Maia AC. A comparison study between official records and self-reports of childhood adversity. *Child Abuse Review* 2013; 22: 354-366. Article. DOI: 10.1002/car.2232.
- (34) Sierau S, White LO, Klein AM, et al. Assessing psychological and physical abuse from children's perspective: Factor structure and psychometric properties of the picturebased, modularized child-report version of the parent-child conflict tactics scale - Revised (CTSPC-R). *PLoS ONE* 2018; 13. Article. DOI: 10.1371/journal.pone.0205401.
- (35) van der Kooij IW, Nieuwendam J, Bipat S, et al. A national study on the prevalence of child abuse and neglect in Suriname. *Child Abuse and Neglect* 2015; 47: 153-161. Article. DOI: 10.1016/j.chiabu.2015.03.019.
- (36) Yoon S, Barnhart S and Cage J. The effects of recurrent physical abuse on the co-development of behavior problems and posttraumatic stress symptoms among child welfare-involved youth. *Child abuse & neglect* 2018; 81: 29-38. 2018/04/27. DOI: 10.1016/j.chiabu.2018.04.015.
- (37) Zhao F, Bi L, Chen MC, et al. The prevalence and influencing factors for child neglect in a rural area of Anhui province: a 2-year follow-up study. *Public Health* 2018; 155: 110-118. Article. DOI: 10.1016/j.puhe.2017.11.024.
- (38) Zolotor AJ, Runyan DK, Dunne MP, et al. ISPCAN Child Abuse Screening Tool Children's Version (ICAST-C): Instrument development and multi-national pilot testing. *Child Abuse & Neglect* 2009; 33: 833-841. DOI: 10.1016/j.chiabu.2009.09.004.
- (39) Straus MA, Hamby SL, Finkelhor D, et al. Identification of child maltreatment with the parent-child Conflict Tactics Scales: Development and psychometric data for a national sample of American parents. *Child Abuse and Neglect* 1998; 22: 249-270. Article. DOI: 10.1016/S0145-2134(97)00174-9.
- (40) Straus MA. Child-report, adult-recall, and sibling version of the Revised Conflict Tactics Scales. In: Durham NUoNH, (ed.). Unpublished manuscript 1999.
- (41) Bernstein DP, Fink, L. Childhood Trauma Questionnaire: A retrospective Self-Report (CTQ), <https://www.pearsonassessments.com/store/usassessments/en/Store/Professional-Assessments/Personality-%26-Biopsychosocial/Childhood-Trauma-Questionnaire%3A-A-Retrospective-Self-Report/p/100000446.html?tab=product-details> (accessed 2020-05-19 2020).

- (42) Gerdner A and Allgulander C. Psychometric properties of the Swedish version of the Childhood Trauma Questionnaire - Short Form (CTQ-SF). *Nordic Journal of Psychiatry* 2009; 63: 160-170. Article. DOI: 10.1080/08039480802514366.
- (43) Dovran A, Winje D, Øverland SN, et al. Psychometric properties of the Norwegian version of the Childhood Trauma Questionnaire in high-risk groups. *Scandinavian Journal of Psychology* 2013; 54: 286-291. DOI: 10.1111/sjop.12052.
- (44) Center CACR. JVQ Translations, <http://www.unh.edu/ccrc/jvq/translations.html>.
- (45) Crimes Against Children Research Center. Available Versions of the JVQ-R2, http://www.unh.edu/ccrc/jvq/available_versions.html (accessed 2020-05-19 2020).
- (46) ISPCAN. Join ISPCAN, <https://www.ispcan.org/wp-content/uploads/2017/03/E-Brochure-membership-1.pdf> (2017, accessed 2020-05-25).
- (47) ISPCAN. ISPCAN Child Abuse Screening Tools (ICAST), <https://www.ispcan.org/learn/icast-abuse-screening-tools/> (accessed 18 June 2020).
- (48) Felitti VJ, Anda RF, Nordenberg D, et al. Relationship of Childhood Abuse and Household Dysfunction to Many of the Leading Causes of Death in Adults: The Adverse Childhood Experiences (ACE) Study. *American Journal of Preventive Medicine* 1998; 14: 245-258. DOI: 10.1016/S0749-3797(98)00017-8.
- (49) Amaya-Jackson L, Socolar RRS, Hunter W, et al. Directly Questioning Children and Adolescents About Maltreatment: A Review of Survey Measures Used. *Journal of Interpersonal Violence* 2000; 15: 725-759. DOI: 10.1177/088626000015007005.

Frågor om våld

Våld i nära relationer påverkar hur du mår både fysiskt och psykiskt, därför frågar vi. Det påverkar även dina barns fysiska och psykiska hälsa. Barn har rätt att växa upp utan våld. Våld kan vara att du blir utsatt själv eller ser någon annan bli utsatt. Du kan få stöd om du varit utsatt för våld eller om du sett eller hört våld mot en närstående under din uppväxt. Du kan även få stöd om du själv utsatt någon annan för våld.

Med närstående menar vi partner, familjemedlem, släkting eller annan viktig person.

1. Har du blivit hotad, kontrollerad, förnedrad, trakasserad eller liknande av en närstående?

☐ Ja

☐ Nej

2. Har du blivit fasthållen, knuffad, slagen, sparkad eller skadad på något annat sätt av en närstående?

☐ Ja

☐ Nej

3. Har du känt dig pressad eller tvingad till sexuella handlingar av en närstående?

☐ Ja

☐ Nej

4. Har du blivit utsatt för våld av någon som inte är en närstående, enligt fråga 1-3?

☐ Ja

☐ Nej

5. Har du under din uppväxt sett eller hört en närstående bli utsatt för våld enligt fråga 1-3?

☐ Ja

☐ Nej

6. Har du själv som vuxen utsatt någon annan för våld enligt fråga 1 – 3?

☐ Ja

☐ Nej

7. Har barn som du bor med eller har bott med utsatts för våld enligt frågorna 1-3?

☐ Ja

☐ Nej

Om det är något mer du tänker på eller vill ta upp, skriv på baksidan!

Tack för att du svarat på frågorna!

Frågor om våld

Våld påverkar hur du mår, både psykiskt och fysiskt, därför ställer vi frågor om våld. Det finns hjälp att få om du har varit utsatt för våld och/eller om du hört eller sett våld mot en närstående under din uppväxt. Med närstående menar vi en partner, familjemedlem, släkting eller annan viktig person. Det finns även hjälp att få om du själv har utsatt någon annan för våld.

1. Har du blivit förnedrad, hotad, kontrollerad, trakasserad eller utsatt på något annat sätt som känns obehagligt eller där du blivit rädd?

- ☐ Ja
☐ Nej

2. Har du blivit fasthållen, knuffad, slagen, sparkad eller skadad på något annat sätt?

- ☐ Ja
☐ Nej

3. Har du känt dig pressad att ha sex mot din vilja? (Det kan vara att utföra sexuella handlingar på dig själv, någon annan eller att tvingas se på när någon har sex eller utför sexuella handlingar.)

- ☐ Ja
☐ Nej

4. Har någon kallat dig saker, tryckt ner dig med ord, eller tafsat på dig?

- ☐ Ja
☐ Nej

5. Har du blivit utsatt för obehagliga händelser via mobil eller dator? (Att någon är hotfull, skickar frågor som du inte vill svara på, ber om bilder, skriver saker till dig som gör dig orolig eller ledsen.)

- ☐ Ja
☐ Nej

6. Har du under din uppväxt sett eller hört att någon i din familj utsatts för sådant våld som i fråga 1 - 5?

- ☐ Ja
☐ Nej

Om du svarar ja på fråga 6, beskriv gärna vad personen/personerna i din familj blev utsatta för:

7. Har du själv utsatt någon annan för sådant som beskrivs i fråga 1-5?

- ☐ Ja
☐ Nej

Om det är något mer du tänker på eller vill ta upp, skriv på baksidan!

Tack för att du svarat på frågorna!

Bilaga 3. Frågor Om Våld till barn (FOV- Frågemodell A+B)

FOV-Frågemodell A (4-8 år)

1. Har du sett eller hört någon bli kallad fula ord eller att någon skrikit och gjort så att någon annan blir rädd?
 2. Har du sett eller hört någon bli slagen av någon annan?
 3. Har du blivit slagen någon gång?
 4. Har någon bett dig om att ta på hans eller hennes kropp eller har någon tagit på din kropp utan att du har velat detta?
 5. Har någon gjort dig rädd och ledsen genom att säga eller göra något?
-

FOV-Frågemodell B (9-12 år)

1. Har du sett eller hört någon bli kallad fula ord eller att någon skrikit *och skrämt någon annan?*
2. Har du sett eller hört någon bli slagen av någon annan?
3. Har du blivit slagen någon gång
4. Har någon bett dig om att ta på hans eller hennes kropp eller har någon tagit på din kropp utan att du har velat detta *eller förstår varför?*
5. Har någon gjort dig rädd och ledsen genom att säga eller göra *saker?*
6. Har någon gjort något på datorn, mobilen eller surfplattan, som gjort dig ledsen och rädd?